Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005291

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-09-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №80 від 30.10.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Давіденко Влада Вадимівна
2. Vlada Davidenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3321-5879

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філософія

Дата захисту: 15-10-2026

Спеціальність за освітою: Філософія

Місце роботи здобувача: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15840

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.41.11

Тема дисертації:

1. Епістемологічні та морально-практичні контексти соціальної філософії пізнього Мартіна Гайдеґера
2. Epistemological and Moral-Practical Contexts of the Social Philosophy of Late Martin Heidegger

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене аналізу епістемологічних та морально-практичних контекстів філософії пізнього Мартіна Гайдеґера крізь призму його онтології мови та соціально-філософських імплікацій. Реконструйовано пізній етап творчості Гайдеґера як цілісний філософський проєкт, зосереджений на проблемах мови, істини, техніки, співбуття та історичності людського існування. Показано, що його філософія може бути інтерпретована не лише як онтологія мови, а й як концептуальний ресурс для осмислення сучасних криз етики, епістемології та соціальності. Актуальність дослідження визначається кризовими процесами у практичній філософії, соціальній онтології та філософії мови, що супроводжуються втратою нормативних підстав моралі, кризою класичної епістемології, поширенням технологічного нігілізму та фрагментацією суспільного простору. У цьому контексті пізня філософія Гайдеґера відкриває можливість нового осмислення мови, співбуття та смислових горизонтів людського існування. У роботі доведено, що

після «повороту» (Kehre) філософія Гайдеґера зміщується від аналітики ось-буття до проблематики історії буття, мови та події відкриття світу. Ключові поняття пізнього періоду – Sprache, Sage, Ereignis, Geviert, Gelassenheit, Wohnen, Dichtung, Entsprechen – утворюють концептуальну систему, у якій мова постає не як засіб комунікації, а як онтологічний простір відкритості, де здійснюється співбуття людини і світу. Обґрунтовано, що попри поширену тезу про «нормативну порожнечу» філософії Гайдеґера, його пізнє мислення містить вагомі морально-практичні контексти. Категорії Wohnen, Gelassenheit, Danken, Schonen, Maß, Verlässlichkeit та Entsprechen формують практичну онтологію, у межах якої етичне постає як відповідальний спосіб перебування людини у відкритості буття. Етика набуває характеру етосу – способу мешкання у світі, що передбачає уважність до Іншого, стриманість, здатність слухати та відкритість до істини. Досліджено соціальний вимір пізньої філософії Гайдеґера. Показано, що поняття Mitsein, Geviert, Volk, Welt і Wohnen дають змогу осмислювати соціальність як онтологічне співбуття, а не лише як систему інституцій чи договірних відносин. Мова при цьому виступає фундаментальним виміром соціальності, через який формується спільний горизонт смислів, пам'яті та історичності. Проаналізовано сучасні інтерпретації та критики пізнього Гайдеґера у працях Чарльза Тейлора, Крістіни Лафонт, Девіда Кляйнберґа-Левіна, Джуліана Янга, Еріка Шона Нельсона, Алессандро Дюранті та інших дослідників. Розглянуто дискусії щодо нормативності, співвідношення онтології та етики, а також актуалізації критики техніки в умовах цифрової культури, розвитку штучного інтелекту, війни та екологічної кризи. Доведено, що пізня філософія Гайдеґера може бути інтерпретована у горизонті сучасної практичної філософії та соціальної теорії. Її концептуальні ресурси сприяють осмисленню кризи технократичної цивілізації, втрати смислу, фрагментації публічного простору та руйнування умов справжньої комунікації. Водночас наголошено на необхідності критичного прочитання Гайдеґера з урахуванням суперечливості його політичної біографії та ризиків редукції етики до онтології. Наукова новизна полягає у комплексній реконструкції епістемологічних та морально-практичних контекстів пізньої філософії Гайдеґера як складника його онтології мови та соціальної філософії. Уперше в українському гайдеґерознавстві здійснено систематичний аналіз соціально-філософських імплікацій ключових понять пізнього Гайдеґера у взаємозв'язку з проблематикою етики, техніки, мови та співбуття. Запропоновано інтерпретацію його пізньої філософії як форми практичної онтології, що відкриває перспективу діалогу між герменевтичною феноменологією та сучасною комунікативною філософією. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання в подальших дослідженнях з історії сучасної філософії, феноменології, герменевтики, соціальної філософії, етики, філософії мови та філософії техніки, а також при розробці університетських курсів із зазначених дисциплін. Ключові слова: дискурс, криза нормативності, цінності, етичні принципи, політична залученість, війна, традиція, скінченність, автентичність особистості, підходи до культури, темпоралізація, форми комунікації, історія української філософії, історія філософії, Інститут філософії.

2. This dissertation examines the epistemological and moral-practical contexts of late Martin Heidegger's philosophy through the prism of his ontology of language and its social-philosophical implications. The study reconstructs the later stage of Heidegger's thought as a coherent philosophical project focused on language, truth, technology, being-with, and the historicity of human existence. It argues that Heidegger's later philosophy can be interpreted not only as an ontology of language but also as a conceptual framework for understanding contemporary crises in ethics, epistemology, and sociality. The relevance of the research is determined by contemporary crises in practical philosophy, social ontology, and the philosophy of language, including the loss of normative foundations of morality, the crisis of classical epistemology, technological nihilism, and the fragmentation of the social sphere. In this context, Heidegger's later philosophy provides new possibilities for understanding language, being-with, and the restoration of meaningful horizons of human existence. The dissertation demonstrates that, after the Kehre, Heidegger's philosophy shifts from the analytic of Dasein to the history of Being, language, and the event of world disclosure. The concepts of Sprache, Sage, Ereignis, Geviert, Gelassenheit, Wohnen, Dichtung, and Entsprechen constitute a conceptual system in which language is understood not as a means of communication but as an ontological space of openness where human beings and the world belong together. The dissertation also substantiates that, despite the widespread thesis concerning the

“normative emptiness” of Heidegger’s philosophy, his later thought contains significant moral-practical implications. The concepts of Wohnen, Gelassenheit, Danken, Schonen, Maß, Verlässlichkeit, and Entsprechen form a practical ontology in which ethics is understood not as a system of norms but as a responsible way of dwelling within the openness of Being. Ethics thus acquires the character of an ethos based on attentiveness to the Other, restraint, listening, and openness to truth. Special attention is paid to the social dimension of Heidegger’s later philosophy. The concepts of Mitsein, Geviert, Volk, Welt, and Wohnen make it possible to interpret sociality as an ontological mode of being-with rather than merely a system of institutions or contractual relations. Language is therefore understood as the fundamental dimension through which a shared horizon of meaning, memory, and historicity is constituted. The dissertation examines contemporary interpretations and critiques of Heidegger’s later philosophy in the works of Charles Taylor, Cristina Lafont, David Kleinberg-Levin, Julian Young, Eric Sean Nelson, Alessandro Duranti, and other scholars. It considers debates on normativity, the relationship between ontology and ethics, and the contemporary relevance of Heidegger’s critique of technology in the context of digital culture, artificial intelligence, war, and ecological crisis. The study demonstrates that Heidegger’s later philosophy can be interpreted within contemporary practical philosophy and social theory. Its conceptual resources contribute to understanding the crisis of technocratic civilization, the loss of meaning, the fragmentation of the public sphere, and the decline of genuine communication. At the same time, the dissertation emphasizes the necessity of a critical reading of Heidegger in view of his controversial political biography and the risks of reducing ethics to ontology. The scientific novelty of the research lies in the comprehensive reconstruction of the epistemological and moral-practical contexts of Heidegger’s later philosophy as a component of his ontology of language and social philosophy. For the first time in Ukrainian Heidegger studies, the dissertation provides a systematic analysis of the social-philosophical implications of Heidegger’s later concepts in relation to ethics, technology, language, and being-with. It proposes an interpretation of Heidegger’s later philosophy as a form of practical ontology that opens new perspectives for dialogue between hermeneutic phenomenology and contemporary communicative philosophy. The practical significance of the research consists in the possibility of applying its results to further studies in contemporary philosophy, phenomenology, hermeneutics, social philosophy, ethics, philosophy of language, and philosophy of technology, as well as in the development of university courses devoted to these disciplines. Keywords: discourse, crisis of normativity, values, ethical principles, political engagement, war, tradition, finitude, authenticity, approaches to culture, temporalization, forms of communication, history of Ukrainian philosophy, history of philosophy, H. S. Skovoroda Institute of Philosophy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Проблематизація і модифікація феноменологічного поняття досвіду у фундаментальній онтології М. Гайдеґера. Філософська думка, (3), с. 138–148. URL: https://doi.org/10.15407/fd2021.03.138
- Пізній Гайдеґер у прочитаннях сучасних дослідників. D’Angelo, D., Figal, G., Keiling, T., & Guang Yang. (2020). Paths in Heidegger's Later Thought. Bloomington: Indiana University Press. Sententiae, Випуск 41(3), с. 117–124. URL: https://doi.org/10.31649/sent41.03.117
- Філософська есеїстика Сьорана як квінтесенція європейського песимізму XX століття. Сьоран, Е. (2023). Силогізми гіркоти. Падіння у час. Київ: Дух і Літера. Sententiae, Випуск 42(1), с. 127–131. URL:

https://doi.org/10.31649/sent42.01.127

- Дослідження феноменології на початку XX сторіччя: польський та український радянський контексти (до 100-річчя публікації циклу статей В. Юринця «Едмунд Гусерль» (1922–1923)). Філософська думка, (3), с. 130–149. URL: https://doi.org/10.15407/fd2023.03.130
- Кант: мораль, антропологія, совість. Козловський, В. (2023). Кантова антропологія. Джерела. Констеляції. Моделі. Київ: Дух і Літера. Sententiae, Випуск 42(2), с. 111–118. URL: https://doi.org/10.31649/sent42.02.111
- Зв'язок понять історії і часу в Аврелія Авґустина та Мартіна Гайдеґера: сучасний дослідницький контекст. Докса, Випуск 41(1), с. 151–160. URL: https://doi.org/10.18524/2410-2601.2024.1(41).316167
- Широке теперішнє історико-філософських досліджень. Історико-філософські публікації в Kyiv-Mohyla Humanities Journal (2019–2023). Sententiae, Випуск 43(2), с. 160–169. URL: https://doi.org/10.31649/sent43.02.160
- Освіта для розвитку громад. Sententiae, Випуск 44(1), с. 235–238. URL: https://doi.org/10.31649/sent44.01.235
- Мирослав Попович, Володимир Мазепа і боротьба за «Стіну Пам'яті». Sententiae, Випуск 44(2), с. 157–179. URL: https://doi.org/10.31649/sent44.02.157
- Підходи до розуміння суб'єктності поняття «осьбуття» у сучасному гайдеґерознавстві. Актуальні проблеми історії, філософії та права у дослідженнях молодих учених: матеріали конференції молодих учених (Київ, 13.12.2022). Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023, с. 174–181.
- Зв'язок понять історії і часу в Аврелія Августина та в Мартіна Гайдеґера: можливості порівняння. Доповідь на Міжнародній науково-практичній конференції «Інтелектуальна історія та сучасна гуманітаристика» (Одеса, 13–14 вересня 2024 р.), Одеський національний університет імені І. І. Мечникова.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоленко Анатолій Миколайович

2. Anatolii Yermolenko

Кваліфікація: д. філ. н., професор, член-кор. НАН України, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9908-6144

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Менжулін Вадим Ігорович
2. Vadym I. Menzhulin

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8136-0600

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богачов Андрій Леонідович
2. Andriy Bogachov

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4603-4065

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубович Інна Володимирівна

2. Inna V. Holubovych

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3459-3417

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кірюхін Денис Ігоревич
2. Denis Kiryukhin

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3686-3882

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пролеєв Сергій Вікторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пролеєв Сергій Вікторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мулярчук Євген Іванович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна